

OBRTNIŠKI GLASILO ZAVODA **GLASNIK** ZA POSPEŠEVANJE OBRTI ZBORNICE ZA TOI V LJUBLJANI

Leto III.

Ljubljana, aprila 1932

Štev. 10

V S E B I N A

Našemu obrtništvu	2
Kalkulacija ključavničarja — J. R., Lj.	3
Kovanje gorskih čevljev — Tišler Andrej, čev- ljarski mojster, Tržič	4
Nevarnosti električnega toka — Tone Poljšak	5
Kemično luženja lesa — Adolf Dolak, strokov- ni učitelj Tehniške srednje šole	10
Način pleskanja z oljnato in emulzijsko barvo — Jos. Schaffer, Guštanj	11
Kinetična ali živa sila pri vodovodnih inštala- cijah — B. R.	12
Vprašanja, odgovori in nasveti — Kako je vla- gati prošnje za carine prosi uvoz strojev in njih delov // Splošna navodila za ude- ležbo na licitacijah za gradbene posle // Kako si ohranim obrtno pravico // Kako prijavijo novi obrtniki svoj obrt	14
Dobave	14

Naročnina znaša za vse leto 25 Din, za pol leta 13 Din, za četrť leta 7 Din, cena posamezni številki Din 2.50. // Plača in toži se v Ljubljani. // Inserati po dogovoru. // Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica (Zbornica za TOI).

Izdajatelj: Zavod za pospeševanje obrti Zbornice za TOI v Ljubljani (odgovoren Milko Krapež.) — Za uredništvo odgovoren: dr. Josip Pretnar.

Tiska tiskarna Merkur v Ljubljani (za tiskarno odgovoren Otmar Mihálek).

NAŠEMU OBRRTNIŠTVU

»Obrtniški Glasnik« stopa pred obrtništvo v novi obliki, kol strokovni list (revija) in obenem izvestje o našem obrtnopospeševalnem delu. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI je smatral za svojo dolžnost, da to svoje glasilo izpopolni tako, da bo nudilo obrtništvu izključno samo strokovno čtivo, ki ga pri nas tako zelo pogrešamo.

Obrtništvo v naprednih inozemskih državah ima celo vrsto strokovnih listov za vsako poedino obrtno stroko. V tisoče gre n. pr. število te literature v Nemčiji. Pri nas imamo v celi državi le nekaj pičlih strokovnih revij, a še te bolj živočarijo. V Dravski banovini izhaja šele v zadnjem času en edini strokovni list, in sicer za elektrotehniko, vse druge stroke so brez njega. Kdor se hoče izobraževati in zvedeti, kaj je v njegovi stroki novega, je navezan na literaturo v tujih jezikih. Ta pa je zopet le redko kateremu dostopna. Včasih so šli naši pomočniki v tujino, kjer so se strokovno izurili in priučili obenem tujim jezikom. Danes je to vse prenehalo. Kdor se hoče priučiti tujega jezika, se ga mora učiti v šoli; to pri-liko pa imajo le zelo redki. Nujno potrebno je zato, da dobi naše obrtništvo strokovni list, pisan v slovenskem jeziku. Naš »Obrtniški Glasnik«, ki že tretje leto uspešno deluje za strokovni povzdig slovenskega obrtništva, naj v svoji novi obliki zadosti tej potrebi še v večji meri.

Naš list bo prinašal strokovne članke tehnične poučne vsebine iz peresa priznanih strokovnjakov, osobito tudi iz vrst obrtnikov samih. Obravnaval bo in opozarjal na vse važnejše tehnične novosti, ki zanimajo obrtnika, delovne metode, pomožna sredstva, stroje in orodje, surovine itd. Risbe in slike bodo izpopolnile besedilo.

Skrbeli bomo tudi za to, da dobe interesenti na vprašanja pojasnila strokovnega značaja in praktične nasvete v posebnem oddelku »Vprašanja in odgovori«.

Obenem bo naš list vseboval tudi kralka poročila Zavoda P. O. in Zbornice TOI o delovanju in važnejših akcijah na polju obrtnega pospeševanja, o strokovnih tečajih in drugih prireditvah.

Vabimo naše obrtnike, da posegajo po našem listu ter ga pridno čitajo, obenem pa ga po svojih močeh podpirajo, da se razvije v čim popolnejše tehnično-strokovno glasilo.

Uredništvo.

J. R., Lj.:

KALKULACIJA KLJUČAVNIČARJA

V današnjem gospodarskem življenju zavzema konkurenčna borba vedno ostrejše oblike. Zafo je postala preudarna določitev cen naravnost življenjsko vprašanje, vprašanje obstoja in eden glavnih pogojev za razvoj vsakega obrtnega podjetja. Pod pritiskom konkurence se bo zamoglo obdržati in ugodno razvijati samo ono podjetje, čigar lastnik ima sposobnost in poleg dobre materialne podlage tudi primerno strokovno in trgovsko naobrazbo v pravilni kalkulaciji. Na eni strani si bo mogel pridobiti in obdržati z realno ceno zaupanje in naklonjenost svojih odjemalcev, na drugi strani pa se bo znal obvarovati lastne škode. Tudi pri pravi, skrbno preišljeni, in vse vpoštevajoči kalkulaciji ni vedno uspeha. Prav lahko namreč preokrenejo podlago kalkulacije nepredvideni momenti, da na primer delavec odpove v svoji sposobnosti, da se pokaže napaka v materialu, da nastopijo naenkraf nove cene, ali celo kaka splošna gospodarsko-politična presenečenja. Vendar ima tudi v takih primerih mojster, ki je pravilno kalkuliral, vsaj to zavest, da je storil vse, kar je mogel in da je postopal kot predviden in dober gospodar, tako da si glede kalkulacije ne more ničesar očitati. Nepričakovani udarci ne bodo ostali prihranjeni niti najsposobnejšemu in dobro računajočemu trgovcu.

Z žalostjo moramo ugotoviti ponovno, da ima naš rokodelski stan v splošnem računanju cen še vse premalo prakse, da si v takozvano predkalkulacijo večkrat vstavlja neko več ali manj točno oceno in da se v tem slučaju večkrat kaže stremenje, kako bi potolkel svojega konkurenta s še nižjo ponudbo. Mnogi drugi pa verujejo, da so pravilno kalkulirali že, če so pri določitvi cen za gotovo delo ugotovili samo odpadajoče stroške za blago in nato ceno, dodali odpadajočo mezdo in še kakršenkoli pribitek za »režijske stroške« (ki je na bogve kakšen način nastal) in končno, da še priračunajo kot zaslužek kar poljubno neki odstotek. Ta je večkrat ugotovljen nezadostno, a doličniki žive v veri, da je zaslužek že popolnoma zapopaden v omenjenem režijskem pribitku.

Da na ta način izvedena kalkulacija ne zasluži priznanja in le redkokdaj poda točnejšo sliko stroškov dela, je jasno. Ona niti ne dopušča poznejše kontrole, ali se je pravilno kalkuliralo, ker je bila sestavljena baš na napačnem temelju. Ona tudi ne nudi nikoli možnosti pravilne ocene, ako se je že zašlo na ta način na stranpota. In to je ravno največja nesreča, da ostane mojster vedno v nejasnosti, ali je naredil napako in katero. Ako se končno v mnogih slučajih cene tudi ne določajo kar površno, ampak se v tem primeru poslužujemo rezultata gotovega obračuna, so tudi ti obračuni napačni, ker je kalkulantu znanje določitve cene povsem tuje. Zato bo vse prelahko vzeto postopanje po gotovem načinu, če si nismo na jasnem o vzrokih, po katerih nastopajo pribitki in cene.

Radi tega nam preostaja še mnogo dela, da se bomo zamogli pohvaliti, ko bo naš ključavničarski mojster povsem večš pravilne določitve cen in bomo mogli reči, da mu je prešla popolnoma v meso in kri. Skušali bomo podati v »Obrtniškem Glasniku« od časa do časa osnovne pogoje o določitvi cen ključavničarskemu delu in izdelku, o postanku lastnih stroškov in prodajnem obračunu. S tem upamo omogočiti onim, ki se za stvar zanimajo, da bodo v svojem obrtu pravilno kalkulirali. Kdor se bo poslužil tega načina, si bo ustvaril glavno podlago za svoje bodoče rokodelsko-trgovsko poslovanje, s tem pa tudi pogoje za boljšo existenco.

Tišler Andrej, čevljarški mojster, Tržič:

KOVANJE GORSKIH ČEVLJEV

Pred kratkim časom je prinesel dunajski čevljarški strokovni časopis članek, v katerem neki mojster razpravlja o pravilnem kovanju, zlasti gorskih čevljev. V našem strokovnem glasilu se tudi mi lahko pomenimo o tem vprašanju, da ugotovimo, kako bi odpravili morebitne pogoške pri kovanju in kako bi se moralo pravilno kovati, kakor nas uče izkušnje.

Kovanje naj se vedno prilega uporabi čevljev pri različnih stanovih. Lovci, drvjarji ali hribovski kmeclje n. pr. vse drugače obrabijo čevlje kot pa kmeclje po ravninah ali rudarji in delavci, ki morajo hoditi po ostrem kamenju. Smučarski čevlji so navadno kovani z eno vrsto malih žeblijev z okroglo glavico (londonerji) poleg običajnih medenih okovic. Upoštevati se morajo pač želje naročnika. Lovci zahtevajo čevlje tako kovane, da se gorski žebliji zabijejo spredaj na prstih gosto skupaj, enako tudi na peti. Od pete do prstov pa po dva in dva skupaj. Tu imam v mislih šivane, kakor tudi zbite gorske čevlje. Pri tem kovanju se opažajo večkrat razne napake. Če so podplati preširoki in žebliji zabiti preveč ob robu, se prav grdo vidi, zlasti ko je čevljev že malo obrabljen, in žebliji, ki štrlijo čez podplati, škodujejo tudi gornjemu usnju obenem pa ruširajo podplati sam. Mnogi zabijajo gorske žeblje po dva in dva skupaj s prevelikim presledkom, češ da se bolj prime tal. Med žebliji se podplati obrabi, sunek v kamenje naprej in nazaj polagoma dva žeblija omaja in povzroča izpadanje, zlasti pri zbitih čevljih. Stranka se potem priloži, da so bili slabi podplati, ker niso žeblijev držali. Bolje je kovati, pričeniši od pete proti prstom in zabiti po tri in tri skupaj z malim presledkom. V dunajskih izložbah sem videl gorske šivane čevlje, okrog in okrog gosto kovane. To se mi ne zdi umesno. V uvodu omenjeni mojster hvali in priporoča avstrijske nabitke z zobci (šince). Videl sem jih na Dunaju in se mi zde zobci previsoki, kar rado povzroča, da se nabitek omaje. Nabitek ima nalogo ščititi obliko in obrabo podplata spredaj. Zato bi bilo železi, da bi se začeli izdelovati malo ožji nabitki iz trdega materiala, široke in polširoke oblike, da bi se lepo prilagali obliki podplatov za moško in žensko obutev. Gozdni delavci imajo najraje močne 3 mm debele nabitke in podkvice s tremi zobci. Z nabitki vred naj bi se izdelovali tudi taki daljši in krajši žeblički, ki bi se natančno prilagali luknjicam v nabitku, da bi bilo s tem zasigurano pritrjevanje vseh vrst nabitkov. Izdelovalci žeblijev in nabitkov naj se vedno ozirajo na želje čevljarjev in potrebe njihovih odjemalcev. Trvdka Strgovšek & Zupan v Lescah izdeluje res lepe gorske in navadne žeblje. Naša gorenjska, gorska in smučarska obutev mora ne samo zasloveti po celi državi, temveč presegati tudi inozemski izdelek, ki ima večkrat prav pretirano hvalo.

Svojega mnenja v kovanju ne nameravam nikomur vsiljevati. Železi bi bilo le, da bi se v našem strokovnem glasilu oglasili o pravilnem kovanju tudi starejši in izkušeni mojstri. Tako bomo končno z gotovostjo določili, kakšno naj bo kovanje gorskega in trpežnega čevlja v naših krajih, kjer so gotovo v nekem pogledu drugačne prilike, kakor drugod in se moramo tudi primerno prilagoditi obstoječim potrebam in zahtevam.

Tone Poljšak:

NEVARNOSTI ELEKTRIČNEGA TOKA

Elektrika je pridobitev današnje dobe ter si ne moremo več predstavljati, kako bi izhajali brez nje, vendar pa kljub svojim mnogobrojnim dobrim svojstvom postane elektrika pod gotovimi okolnostmi opasna za naše zdravje in življenje. Tako je pač z vsemi modernimi pridobitvami, n. pr. stroji, železnico, avtomobili, aeroplani in dr. Tudi elektrika ne more biti izjema. Človeški um pa ni prisilil samo skritih naravnih sil, da mu služijo, temveč skuša z vsemi mogočimi ukrepi preprečiti ali vsaj na minimum omejiti njih nevarnosti. Isto je pri elektriki. Na kratko hočem zato popisati njene nevarnosti in kako se čuvamo, da se ne ponesrečimo vsled električnega toka.

Znanstveno še ni popolnoma dognano, kako vpliva elektrika na človeško telo, ker kljub natančnim obdukcijam do danes niso mogli zaslediti nikakih znakov notranjih poškodb. Znano je toliko, da vpliva električen tok na srce ter da nastane smrt radi tega, ker srce ne deluje več pravilno. Majhni toki (50 do 100 tisočink ampera) prekinejo normalno utripanje srca, pač pa ne preneha vse življenje v njem naenkrat, temveč prično v hitrem faktu vibrirati srčne celice. To vibriranje pa ne more prižgati krvi po žilah. Zato nastopi v kaki pol uri smrt radi ustavitve krvnega obtoka. Če se pri takem ponesrečencu prične nemudoma z umetnim dihanjem, je verjetno, da se ga pri pravilnem in vztrajnem izvajanju reši smrti. Močnejši toki niso smrtni, če trajajo le kratek čas, ker srce otrpne le, ko teče skozenj tok ter prične takoj delovati, čim se tok prekine; nevarni so pa toplotni učinki velikih tokov, ki morejo pri zadostni visoki napetosti človeka popolnoma sežgati. Toki pod 50 MA običajno niso smrtni. Jakost toka, ki gre skozi telo, je tem večja, čim večja je napetost tokovoda in tem manjša, čim večji je upor telesa in dotika. Upor je pa odvisen od mnogobrojnih okolnosti. Nevarnost je manjša, če stojimo na suhi, dobro izolirajoči podlagi, pri zmerni temperaturi, če je koža suha in če se tokovoda le narahlo dotaknemo, a velika je, ako stojimo na zemlji, vlažnih ali električno prevodljivih tleh, pri visoki temperaturi, potnem telesu in čvrstem oprijemu.

Večkrat se sliši vprašanje, kako visoka napetost je že smrtna. Z oblastnimi predpisi so vse napetosti nad 40 Voltov označene kot za življenje nevarne ter morajo biti vsi deli električnih naprav z višjo napetostjo grajeni in montirani tako, da je v normalnih okoliščinah dotik z deli, ki so pod napetostjo, nemogoč. Običajno so napetosti med 100 in 500 Volti izmeničnega toka, ki ga danes splošno uporabljamo, najbolj nevarne za človeško življenje.

V boju zoper nevarnosti električnega toka se poslužujemo v glavnem sledečih sredstev: zavarovanja tokovodov in kovinskih konstrukcijskih delov proti dotiku, ozemljitve kovinskih konstrukcijskih delov, uporabe napetosti, ki za življenje ni nevarna (pod 40 Volti), izolacije okolice električnih naprav, uporabe posebnih

varnostnih stikov in aparatov ter slednjič strogega izvajanja varnostnih predpisov.

Vsak tokovod, ki ima več kot 40 Voltov napetosti, mora biti v dosegljivi višini zavarovan proti dotiku s primerno izolacijo ali posebnim načinom montaže. Ker pa radi defektov dobijo tudi konstrukcijski deli, ki normalno niso pod napetostjo, stik s tokovodom, se v novejšem času prakticira, da se kolikor mogoče vsi konstrukcijski deli izdelujejo iz izolirnega materiala (bakelita). Zavarovanje tokovodov proti dotiku je najvažnejši varnostni predpis, ki ga je v interesu življenja pred vsem upoštevati. Kljub temu pa še danes vidimo po obrtnih delavnicah odprta motorna stikala, razbite varovalke in stikala za luč brez pokrovov, kar vse stalno ogroža življenje oseb, ki imajo v delavnicah oprayka. Navedem naj samo slučaj, ko se je pred par leti v neki kovaški delavnici v Ljubljani smrtno ponesrečil mlad pomočnik prvi dan, ko je prišel v službo. Hotel je pognati elektromotor ter je prijel stikalo na zidu, da ga vklopi. Ker isto ni imelo varnostnega pokrova, se je po nesreči dotaknil kontakta na stikalu in ker je stal na vlažnih tleh, je dobil tak električen udarec, da je obležal na mestu mrtev. Kdo je kriv, da se je uničilo mlado življenje? Morda poreče kdo, da sam ni bil dovolj previden in da si je svoje smrti sam kriv. Ni res, kriv je oni, ki je odgovoren za ureditev delavnice, ker pokvarjenega stikala ni dal izmenjati, kajti predpisi zahtevajo, da morajo biti električne naprave grajene tako, da je onemogočeno — **nehote** — priti v stik z električnim tokovodom. Radi te zahteve so tudi prepovedana motorna stikala, ki imajo v sredi v pokrovu odprtino, skozi katero gleda ročaj; možno je namreč, da kdo kako orodje ali delovni kos slučajno porine skozi to odprtino in posledice lahko sklepate iz gornjega primera.

Vse kovinaste konstrukcijske dele električnih naprav (tokrove motorjev, stikal in aparatov) je načelno treba ozemljiti. Ozemljitev se izvede na ta način, da se z debelo žico fiksno spoji ta del z zemljo. Spoj z zemljo se napravi kot pri strelovodu z večjo kovinasto ploščo, ki jo zakopljemo v vlažno zemljo, ali pa tako, da ozemljilni vod dobro zvežemo z vodovodom. Ozemljitev lahko odpade samo pri motorjih, ki so montirani v suhih prostorih in katerih okolica (tla) je dobro izolirajoča. Brezpogojno je treba ozemljiti motorje v vseh delavnicah, ki imajo običajno vlažna tla.

Najučinkovitejše sredstvo proti nevarnostim električnega toka je uporaba napetosti, ki za življenje ni nevarna. Brezpogojno je ta varnostni ukrep uporabljati pri ročnih svetilkah v pekarnah, avtomobilskih delavnicah, pri popravilih parnih koflov ter sploh povsod, kjer je visoka temperatura ter so vlažna ali za elektriko dobro prevodna tla. Ta zahteva je umljiva, ker je jasno, da obstoja pri ročni svetilki večja nevarnost poškodbe, kot pa pri fiksno viseči, a vrhu tega po navadi dotični, ki se take svetilke poslužuje pri svojem delu, še leži na tleh ter je radi tega smrt skoro sigurna, ako pride v dotik s tokovodom. Za take ročne svetilke se običajno uporablja napetost 24 Voltov, ki se dobi iz omrežja potom transformatorja. Take transformatorje dobavljajo že skoro vse tvor-

nice, izdelujejo jih pa tudi že naši domači obrtniki. Transformatorji se lahko uporabljajo na vseh omrežjih razen tam, kjer je istosmerni tok. V tem slučaju se priporoča za ročno svetilko kot vir energije uporabljati akumulatórsko baterijo 6 Voltov napetosti. Strogo je pa prepovedano za zmanjšanje napetosti uporabljati predupore, ker z istimi ni nevarnost prav nič zmanjšana. Za montažo takega transformatorja ni potrebno klicati strokovnjaka, ker ni treba drugega kot obesiti ga na zid ter žico z vžikalom zvezati na zatični kontakt na zidu, ročno svetilko, v katero se je dala 24-voltna žarnica, pa spojit s kontaktom na transformatorju. S sorazmerno malimi stroški je mogoče vsakemu obrtniku odpraviti nevarnost močnih svetilk, ki ogrožajo njega in življenje njegovih pomočnikov in vajencev.

V gotovih slučajih se da nevarnost elektrike odpraviti na ta način, da se električne naprave izolirano namestijo in da se vsa okolica uredi tako, da dobro izolira in da vzdrži tudi celotno napetost, ki je v napravi. Ta slučaj pa pride praktično le redkokdaj v poštev.

V posebno kritičnih okoliščinah in kjer iz tehničnih ozirov ni mogoče uporabljati drugih cenejših sredstev, pridejo v poštev posebne varnostne naprave ter načini slikov s posebnimi varnostnimi vodi in aparati. Teh načinov za povečanje varnosti električnih naprav ne bom opisoval, ker to spada že v bolj strokovno delo.

Vsi našeti načini in sredstva za povečanje varnosti električnih naprav so vključeni v zahtevi, da naj se vedno in povsod strogo izvajajo oblastni varnostni predpisi in obratovalne določbe. Predvsem morajo biti montirane vse varnostne naprave, ki jih predpisi zahtevajo, biti pa morajo tudi redno vzdrževane. Za pravilno izvedbo varnosti nove inštalacije jamči samo koncesionirani elektroinštalater ali elektrotehnik, dočim je za posledice, ki bi nastale radi slabega vzdrževanja naprave, odgovoren njen lastnik.

Vsa popravila je izvršiti v breznapetostnem stanju, če pa to ni mogoče, je poskrbeti za vse potrebne varnostne ukrepe. Strogo je prepovedano krpati varovalke z žico, kajti tako zakrpana varovalka ne izpolnjuje več svojega namena, ker ne varuje inštalacije. Da se to prepreči, naj bodo v vsaki obrtni delavnici pripravljene rezervne varovalke ali pa naj se, kar je še bolje, stare varovalke izmenjajo v novimi avtomatičnimi, ki jih ni treba nikoli več menjati.

Obrtnikom, ki bi imeli kaka vprašanja ali, ki bi želeli kake nasvete glede električnih naprav v svojih delavnicah, prav rad dajem odgovore preko uradništva bodisi pismeno, bodisi v listu pod rubriko »Vprašanja in odgovori«.

Transformatorje

za ročne svetilke, kot so predpisani za pekarnice in delavnice, izdeluje in dobavlja elektrotehnik

Tone Poljšak - Ljubljana
Aleksandrova cesta 5 — Telefon 30-66

Vsa dela in popravila elektrotehniške stroke!

Adolf Dolak, strokovni učitelj Tehniške srednje šole:

KEMIČNO LUŽENJE LESA

Dobro četrstoletje je preteklo, odkar lesna stroka z uspehom uporablja **terova lužila** kot važen pripomoček za dovrševalna dela svojih izdelkov. Uporaba teh lužil je zelo enostavna. Ze raztopina nam namreč pokaže značaj in intenzivnost barve, ki se po usušjenju, to je potem ko izhlapi voda, katero smo porabili za raztopino, ustali v vlaknih lesa. Naravno je, da na ta način napravljena barva pri ponovnem sliku z vodo deloma odbarva ali se raztopi. Zato je potrebna varovalna prevlaka politure ali laka.

Opazovalec narave je kmalu zaznal, da dobi prosto zraku izpostavljeni hrast tekom časa temno barvo, katero obdrži tudi po dolgotrajnem dežju. Ta barva je nastala po vplivu amonijaka v zraku, kar je dalo povod lužiti hrastovino z amonijakovimi plini. Dejstvo, da je povzročil barvanje lesa samo amonijakov plin, nas vodi k spoznanju, da se je to luženje doseglo na podlagi razkroja čreslovine v lesu, ki se pod vplivom amonijaka spremeni v barvne lake, ki so v vodi neraztopljivi.

S tem prehajamo od navadnega luženja h **kemičnemu luženju**. Pogoj za tako luženje je osnova čreslovine, ki se razkroja z raztopino raznih kovinskih soli. Čreslovina je bodisi že naravna v lesu (hrast), ali pa se dodaje lesu umetno, n. pr. smrekovemu, bukovemu, javorovemu lesu.

Za razne odtenke barv na les brez čreslovine se uporabljajo dvojna lužila, označena »**Arti-paracidol-lužila**«. Barva se razvije na osnovi iz naravne ali umetne čreslovine (predlužila) z raztopino razvijalca, ki se nanese, ko je predlužilo popolnoma suho.

Za hrast, kostanj, jesen, t. j. za les, ki vsebuje naravno čreslovino, se uporablja za kemično luženje skupina lužil, katere imenujemo »**Arti-alizarol-lužila**«. Tudi tu imamo predlužilo, ki naj izenači vsebino čreslovine v lesu, in razvijalec.

Razvijalci obeh skupin lužil se pomešajo najpreje z amonijakom ($\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{20}$ l na 1 l lužila).

Pri kemičnem luženju se razvije prava barva po preteku 24 do 48 ur. Te barve se odlikujejo ne-le z dobro stanovitnostjo, temveč tudi precejšnjo neobčutljivostjo proti vodi.

Sledi skupina receptov za les brez čreslovine in za hrastov les. V receptih navedena količina lužila je odmerjena na 1 l vode.

Pripominjamo, da se ti recepti uporabljajo praktično v tečajih za luženje lesa in politiranje, katere prireja Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani. Umešno je, da si oni, ki bi hoteli ob priliki posečati take tečaje, naroče naš list, ker bo stalno prinašal vse novosti v tej stroki.

Paracidol-lužila

za mehke les in les brez čreslovine.

- I. 1. 10 g Arti-paracidol-predlužila Ba No. 290a;
- II. 25 g Arti-paracidol-amonlužila XXVII No 277.

2. I. 20 g Arti-paracidol-predlužila Ba No. 290a;
II. 100 g Arti-paracidol-amonlužila M XXVI No. 528 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
3. I. 25 g Arti-paracidol-predlužila B No. 290;
II. 25 g Arti-paracidol-amonlužila M XXXIX No. 944 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
4. I. 50 g Arti-paracidol-predlužila B No. 290;
II. 50 g Arti-paracidol-amonlužila M X No. 234 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
5. I. 50 g Arti-paracidol-predlužila B No. 290;
II. 50 g Arti-paracidol-amonlužila M IV No. 228 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
6. I. 50 g Arti-paracidol-predlužila F No. 302;
II. 50 g Arti-paracidol-amonlužila XXVI No. 276 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
7. I. 50 g Arti-paracidol-predlužila C No. 291;
II. 100 g Arti-paracidol-amonlužila M XXXX No. 945 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
8. I. 25 g Arti-paracidol-predlužila C No. 291;
II. 50 g Arti-paracidol-amonlužila M VIII No. 232a.
9. I. 75 g Arti-paracidol-predlužila C No. 291;
II. 75 g Arti-paracidol-amonlužila M XXXVIII No. 994 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
10. I. 75 g Arti-paracidol-predlužila C No. 291;
II. 75 g Arti-paracidol-amonlužila M XXXIV No. 990 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
11. I. 100 g Arti-paracidol-predlužila C No. 291;
II. 100 g Arti-paracidol-amonlužila M XXXIV No. 925 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
12. I. 100 g Arti-paracidol-predlužila C No. 291;
II. 100 g Arti-paracidol-amonlužila M XXIV No. 285a in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
13. I. 100 g Arti-paracidol-predlužila GI No. 1003;
II. 100 g Arti-paracidol-amonlužila M XXXXII No. 1004 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
14. I. 100 g Arti-paracidol-predlužila D No. 292;
II. 75 g Arti-paracidol-amonlužila XVI No. 265 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
15. I. 25 g Arti-paracidol-predlužila D No. 292;
II. 50 g Arti-paracidol-amonlužila M XXII No. 544 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
16. I. 75 g Arti-paracidol-predlužila DI No. 930;
II. 75 g Arti-paracidol-amonlužila M XXXVI No. 992 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
17. I. 40 g Arti-paracidol-predlužila DI No. 930;
II. 40 g Arti-paracidol-amonlužila M XXXX No. 1001 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
18. I. 30 g Arti-paracidol-predlužila DI No. 930;
II. 60 g Arti-paracidol-amonlužila M XXXVII No. 993 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
19. I. 30 g Arti-paracidol-predlužila C No. 291;
II. 50 g Arti-paracidol-amonlužila M X No. 277.
20. I. 50 g Arti-paracidol-predlužila F No. 302;
II. 50 g Arti-paracidol-amonlužila M XXVI No. 528 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.

Alizarol-lužila

za hrastov les in les s čreslovino (jesen
kostanj, akac).

21. I. 25 g Alizarol-predlužila Y No. 614;
II. 25 g Alizarol-hrastov. lužila V No. 664 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
22. I. 100 g Alizarol-predlužila Y No. 614;
II. 100 g Alizarol-hrastov. lužila V No. 664 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
23. I. 30 g Alizarol-predlužila Z No. 655;
II. 50 g Alizarol-hrastov. lužila V No. 664 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
24. I. 75 g Alizarol-predlužila Z No. 655;
II. 100 g Alizarol-hrastov. lužila V No. 664 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
25. I. 30 g Alizarol-predlužila S No. 687;
II. 50 g Alizarol-hrastov. lužila V No. 664 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
26. I. 15 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
II. 50 g Alizarol-hrastov. lužila V No. 664 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
27. I. 30 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
II. 75 g Alizarol-hrastov. lužila V No. 664 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
28. I. 30 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
II. 75 g Alizarol-hrastov. lužila VIII No. 667 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
29. I. 30 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;

- II. 100 g Alizarol-hrastov. lužila VI No. 665 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 30. I. 15 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
 II. 50 g Alizarol-hrastov. lužila VI No. 665 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 31. I. 5 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
 II. 25 g Alizarol-hrastov. lužila VI No. 665 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 32. I. 25 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
 II. 50 g Alizarol-hrastov. lužila XIX No. 688 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 33. I. 10 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
 II. 25 g Alizarol-hrastov. lužila XIX No. 688 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 34. I. 10 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
 II. 40 g Alizarol-hrastov. lužila VII No. 666.
 35. I. 50 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
 II. 100 g Alizarol-hrastov. lužila XII No. 658a.
 36. I. 15 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
 II. 50 g Alizarol-hrastov. lužila VIII No. 667 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 37. I. 25 g Alizarol-predlužila T No. 651;
 II. 50 g Alizarol-hrastov. lužila III. No 662 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 38. I. 10 g Alizarol-predlužila T No. 651;
 II. 20 g Alizarol-hrastov. lužila VII No. 667 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 39. I. 100 g Alizarol-predlužila T No. 651;
 II. 100 g Alizarol-hrastov. lužila VII No. 667 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 40. I. 25 g Alizarol-predlužila U I 3 \times conc. No. 652a;
 II. 85 g Alizarol-hrastov. lužila XXIII No. 974.

Hrastova amonijakova lužila (na 1 liter vode).

41. 50 g Räucherbeize* XIX No. 378 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 42. 25 g Räucherbeize XIX No. 378 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 43. 75 g Räucherbeize LXXII No. 496 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 44. 50 g Räucherbeize LVI No. 359 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 45. 25 g Räucherbeize LXXXV No. 1857 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 46. 30 g Räucherbeize LVI No. 357 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 47. 75 g Räucherbeize XXVIII No. 387 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 48. 100 g Räucherbeize LIII No. 356 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 49. 60 g Räucherbeize LXV No. 444 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 50. 60 g Räucherbeize XVI No. 375 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 51. 25 g Räucherbeize XXII No. 381 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.
 52. 75 g Räucherbeize XIV No. 373 in $\frac{1}{20}$ l amoniaka.

Specijalna lužila za orehov les: a) za polifirano (sijajno).

53. 30 g orehovega lužila No. 1251 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 54. 50 g orehovega lužila No. 1253 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 55. 20 g orehovega lužila No. 1251 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 10 g orehovega lužila No. 1253.
 56. 40 g orehovega lužila No. 1255 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.

Specijalna orehova lužila b) za motno.

57. 40 g orehovega lužila I No. 1631 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 58. 40 g orehovega lužila III No. 1633 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 59. 50 g orehovega lužila IV No. 1634 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 60. 30 g orehovega lužila VI No. 1637 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 61. 30 g orehovega lužila VIII No. 1638 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 62. 40 g orehovega lužila X No. 1640 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 63. 60 g orehovega lužila XI No. 1641 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.
 64. 75 g orehovega lužila II No. 1632 in $\frac{1}{10}$ l amoniaka.

* Uporabljamu nemško označbo, ker jo interesenti potrebujejo radi imenovanja pri naročilu blaga v trgovini ali tovarni.

Jos. Schaffer, Guštanj:

NAČIN PLESKANJA Z OLJNATO IN EMULZIJSKO BARVO

Če prepleskaš steno (zid), ki vpija (aufsaugen), z oljnato barvo, nikdar ne bo obdržala prvotnega bleśka, temveč postane čez čas motna.

Vzroki: Stena vpija olje sliĝno kakor goba vodo. Stene so luknjiĝaste in same od sebe vpijajo razne tekoĉine na podlagi sprijemljivosti in kapilarnosti. Pri vpijanju sprejemajo tekoĉino najprej luknjice, ki so tekoĉinini gladini najbliĝje in jo ŝele potem oddajajo luknjicam, ki leĝe globlje v notranjŝini. Posledica tega pa je, da dalje znotraj leĝeĉe luknjice odvzamejo zunanjim luknjicam njih vsebino, zunanje pa se zopet polnijo s tekoĉino iz zunanje gladine dofiĉne tekoĉe barve (snovi). Na ta naĉin bi lahko ŝčasoma poniknila katerakoli tekoĉina skozi cel zid, ako bi z njo zid moĉno in dalje ĉasa pleskali.

Prednje luknjice in one, ki leĝe neposredno za njimi, pa so po pravilu ravnoteĝnosti glede vpijanja enako moĉne. Zadaj leĝeĉe luknjice morajo odvzeti prednjim tekoĉino le tedaj, ĉe imajo sprednje (zunanje) moĝnost, da se takoj zopet napolnijo. Ĉe pa prednje luknjice nimajo moĝnosti, da se iznova napolnijo, potem drĝe na sebi ŝe sprejeto tekoĉino z ravnostno silo, s katero jim hoĉejo zadaj leĝeĉe luknjice to tekoĉino odvzeti.

Na ta naĉin je tudi tukaj ustvarjeno ono ravnoteĝje, ki onemogoĉa vsako nadaljno pretakanje tekoĉin iz prednjih luknjic v one, ki se nahajajo za njimi.

Iz vsega tega pa sledi, da je vpijanje po luknjicah fisto, ki odvzema barvam olje ali druge barvne vezi in s tem povzroĉa, da postanejo barve motne; miŝljene pa so pri tem le fiste barve, ki ostanejo pri sklenjeni (zaprti) osnovi bleŝeĉe.

Prepreĉevanje vpijanja po luknjicah v steno je prvi predpogoj dobrega pleska.

Na podlagi navedenih dejstev lahko pridemo ŝe do naslednjih izvajani: Za prepreĉevanje preglobokega vpijanja v steno je vsled učinkovanja lasovitosti (kapilarnosti) vseeno, ali za snovanje (grundiranje) uporabimo veliko, ali pa le malo oljnate ali druge osnove. Ĉe porabiŝ mnogo olja i. dr., potem paĉ potuje ta osnova dalje v notranjost stene, v bolj zadaj leĝeĉe luknjice. Ĉe pa porabiŝ malo olja i. dr. za snovanje, ostane to olje le v prednjih luknjicah, kjer se strĝi, in s tem napolni luknjice s potrebno trdno maso, ki onemogoĉa pozneje napleskanim tekoĉinam, da bi mogle ŝe nadalje pronicati v notranjost stene.

Moĉno snovanje ima torej edino ta namen, da uĉinkuje v notranjost, globino stene, kar je za razne vrste pleskanja vĉasih tudi polrebno.

Z moĉnim snovanjem se lahko doseĝe moĉnejŝa in cnotnejŝa zunanja plast stene. Ĉe pa osnova premalo uĉinkuje v globino, se lahko zgodi, da je plesk tako povrŝen, da se da kakor koĝa potegniti raz steno.

V nadaljnjih ŝtevilkah »Obrtniŝkega Glasnika« bomo o stvari izpregovorili ŝe podrobneje.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Praŝernova ulica ŝt. 3

je najveĉja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 480.000.000 Din.

Za vse vloge jamĉi ljubljanska mestna obĉina z vsem svojim premoĝenjem in z davĉno moĝjo.

Vse naloĝbe obrestuje kar najbolj ugodno. — Posojila se dovoljujejo na posestva, me-nice in vrednostne papirje ĉim najceneje. Za male trgovce in obrtnike ima posebno kreditno druŝtvo, za pupilarne naloĝbe pa sodni depozitni oddelek. Za varĉevanje mladine izdaja domaĉe hranilnike, za poŝiljanje denarja po poŝti pa svoje poloĝnice.

Telefon ŝt. 2016 in 2616.

Poŝtni ĉekovni raĉun ŝt. 10.535.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

IV. BRUNĀIĀ

stavbeni in pohiŝtveni pleskar in liĉar. -- Izvrŝuje vsa v to stroko spadajoĉa dela ter se topla pri-poroĉa cenjenim naroĉnikom

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica ŝtev. 28

Cene zmerne, delo solidno, postreĝba toĉna!

Telefon ŝtev. 34-76

Oglaŝujte

v našem listu!

B. R.:

KINETIČNA ALI ŽIVA SILA PRI VODOVODNIH INŠTALACIJAH

Malo nam je znana ta sila in vendar mnogokrat čuti vodovodni inštalater njene posledice, seveda žal čisto v svojo škodo.

Vsakemu inštalaterju je pač znan pojav trkanja, odnosno nekakega pokanja v ceveh, ki sfranko dela nezadovoljno, inštalaterju pa skrbi in večkrat tudi slabo ime. Njega se dela krivega, ker je slabo montirano. Različni so izgovori v takih slučajih in največkrat nepravilni. Običajno se reče, da je to pri vsaki novi inštalaciji in da to sčasoma mine. Res je, da se večkrat to pokanje sčasoma ublaži, v srečnem slučaju tudi mine, velikokrat pa ostane. Zastonj si inštalater stavlja vprašanje, zakaj to, od kod in kako to preprečiti. V že dovršenih vodih na stavbah je težko vedno določiti pravi vzrok tudi strokovnjaku, kateremu so pravi vzroki znani. Zato se mora že pri inštaliranju dovoljno paziti in računati na vse možnosti.

Različni so pravi vzroki te močnje in največkrat ne v eni sami točki. Če je seveda napeljava pravilno inštalirana, te močnje odpadejo in ravno to je vzrok, da mora inštalater vedeti, odkod izvirajo te napake in katera sila jih povzroča. Jasno je, da je **ta sila skrita v vodi sami, vzbuja pa jo njen tok.** Skušalo se bo na tem mestu seznaniti našega inštalaterja s to silo, ki ji pravimo kinetična (gibalna) sila in na katero naj pri svojih delih računa in jo po možnosti odpravi.

Znano je, da ima voda malenkostno elastičnost. Da celo tako malo, da se v praksi elastičnosti vode zanemarija. Tudi na tem mestu se ista ne bo upoštevala. Preden pa preidemo na učinek kinetične sile v vodi, oglejmo, odnosno preiščimo drug primer, ki je za nas bolj razumljiv.

Večkrat žal bremo o katastrofah pri vlakih. Vzemimo tak primer: Ekspresni vlak s šestimi vagoni in 100 km brzine trči v tovornega tudi s šestimi vagoni, a samo 20 km brzine. Učinek si lahko mislimo. Prva dva ali trije vagoni ekspresnega vlaka bodo razbiti, ostali pa so po oddaljenosti od lokomotive manj pokvarjeni. Drugače bi bilo s tovornim vlakom. Ta bi gotovo imel 3-5 sprednjih vagonov razbitih in bil bi od ekspresnega porinjen nazaj. Kje je vzrok, da je ekspresni vlak porinil tovornega nazaj in zakaj so prvi vagoni bolj pokvarjeni kot zadnji. Na prvo vprašanje pač lahko vsakdo kratko odgovori: »Ekspresni vlak je imel večjo brzino.« Potemtakem torej zavisi moč drvečega vlaka od njegove brzine in teže. Da pa se zadnji vagoni toliko ne pokvarijo kot sprednji, preprečijo peresa, ki to velikansko silo prenesejo na zadnje vagonne počasneje in zmanjšano. Če bi vlak ne imel peresa, bi bil učinek še grozovitejši.

Približno tako si lahko tolmačimo silo, ki se razvija v tekoči vodi. Imamo n. pr. 100 m dolg vod. Voda ima brzino 1-2 m/sek. Če potem kakršnekoli priprave to tekočo vodo trenutno ustavimo, udari voda vsled svoje teže in brzine z gotovo močjo na zapreko. Ker elastičnosti nima, se udarec prenese nazaj na prvo pripravno mesto. Na stavbah se ta pojav razvije približno takole: Na gotovem mestu vzame nekdo vodo. Pipo trenutno zapre ali pa je celo avtomatična pipa in vsa kinetična sila, ki je bila v vodi, se od pipe odbije na prvo koleno, od tu naprej do drugega ali »T« komada ali pa na drugo pipo, ki se nahaja v popolnoma drugem oddelku ali nadstropju. Po celi stavbi se potem sliši ono neprijetno pokanje. Tudi ni treba, da se takšna pipa nahaja v stavbi sami. Lahko je v bližini stavbe javna avtomatična pipa, kakšen aparat ali naprava, ki povzroča iste neprijetnosti. Vsa takšna mesta se morajo najti in odstraniti.

Gotovo je že vsak inštalater imel priliko, popravljati napihnjeno in počeno svinčeno cev. To so popolnoma navadni učinki te kinetične ali žive sile. Mesto, kjer je cev napihnjena, je bilo bolno, to se pravi: ali je bilo tanjše kot na drugih normalnih mestih, ali pa je imela kakšno drugo napako. Ker pa kinetična sila ni učinkovita samo v smeri toka, temveč tudi na vse strani, najde na takih mestih prostor, kjer naredi gospodarju škodo in neprijetnosti. Zato tudi morajo biti vse cevi preizkušene na mnogo večji tlak kot pa je normalen tlak vode, v katerem se potem uporabljajo.

Moderna inštalacija skuša take in enake slučaje preprečiti z novimi načini inštaliranja. Mnogo se dela na tem polju v Nemčiji. Tudi na tem mestu bomo o stvari govorili podrobneje, kar bo gotovo v korist in napredek naše inštalaterske obrti.

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE ^{A.} _{D.} PODRUŽNICA LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon štev. 30—20

Račun pošt. hran. štev. 14.003

Glavna podružnica:
ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z in brez odpovedi. Otvarja tekoče in žiro-račune, izdaja kavejce in garancijska pisma.

Centrala:
BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira drž. vrednostne papirje.

Podružnica:
SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikom in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

VPRAŠANJA, ODGOVORI IN NASVETI

Kako je vlagati prošnje za carine prosti uvoz strojev in njih delov

Prošnje za carine prosti uvoz strojev, ki se v državi ne izdelujejo, je nasloviti na Ministrstvo financ, oddelek carin v Beogradu. V prošnji je navesti:

a) točen naslov prosilca, ki uvaža blago; b) točen naslov pošiljatelja; c) označenje blaga; č) koliko komadov; d) čisto težo; e) odkod se uvozi; f) ceno v inozemski valuti, obračunano v dinarjih; g) zakaj se blago potrebuje; h) kje bode blago ocarinjeno.

Prošnji je priložiti zbornično potrdilo, fakturo, na kateri mora biti z lathoročnim podpisom pooblaščenca potrjeno, da je originalna, prepis fakture in slovenski prevod fakture. Prošnjo je kolkovati s 5 dinarskim, a priloge z 2 dinarskimi kolki. Priložiti je 20 dinarski kolek za rešitev prošnje. Ako je le mogoče, je treba vedno priložiti črtež ali sliko uvoženega predmeta.

Za carine prosti uvoz strojnih delov pa je treba predhodno zaprositi Ministrstvo za trgovino in industrijo v Beogradu za izdajo uverenja, da se dotični strojni deli ne morejo izdelati v državi. To uverenje je potem tudi priložiti prošnji za oprostitev carine.

Splošna navodila za udeležbo na licitacijah za gradbene posle

Vsako, ki hoče pridobiti dovolilo ministrstva za gradbe (podjetniško pravo), da se sme po čl. 87. zak. o drž. računovodstvu in tarifni post. 257, pripombi 2, zakona o taksah, nadalje po čl. 187, točka 6, pravilnika za izvrševanje tega zakona, udeleževati javnih ponudbenih licitacij za izvrševanje gradbenih poslov ali dobave materialij vseh vrst, mora priložiti prošnji, naslovljeni na ministrstvo za gradbe:

1. Obrtni list oziroma koncesijsko listino, če je koncesijoniran obrtnik. —
2. Izpričevalo o položenem mojstrskem izpitu, oziroma diplomu tehnične fakultete, če je inženjer ali arhitekt. —
3. Potrdilo trgovskega sodišča, da je firma protokolarana, če gre za trgovsko firmo, drugače pa potrdilo trgovskega sodišča, da podjetnik ni zavezan protokolaciji. —
4. Potrdilo Zbornice za TOI o svoji sposobnosti in zmožnosti. Pooblaščenim inženjerjem in arhitektom izdaje ta potrdila inženjerska komora. —
5. Potrdilo o državljanstvu. —
6. Potrdilo, da je plačal davke za doletnje četrtletje. —
7. Tehnične pisarne in družbe morajo priložiti poleg tega svoja pravila ali svoje pogodbe, pooblaščenim inženjerjem in arhitektom še overovljen prepis dovolila min. za gradbe za civilno prakso. —
8. Na prošnjo takso v kolkih za Din 25.— ter posbeej v kolkih Din 500.— kot takso za dovolilo za celo državo.

Prošnje je vlagati pri pristojnem tehničnem razdelku sreskega načelstva.

Kako si ohranim obrtno pravico

Nemudoma napravi tri prepise svojega obrtnega lista in obenem z izvirnikom nesi na sresko načelstvo. Kolkov ni treba. Pri sreskem načelstvu bodo vpisali, da si se prijavil. **Ako pred 9. junijem 1932 tega ne storiš, ugasne ta dan tvoja obrtna pravica.** To vse lahko stori mesto tebe tudi tvoja obrtna zadruga.

Kako prijavijo novi obrtniki svoj obrt

Kdor obrt na novo prijavi, mora najprej pri pristojni obrtni zadrugi plačati vpisnino, in pri zadrugi vložiti prošnjo na Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, da mu izda potrdilo o usposobljenosti. Za kolke se plača 25 Din, za zbornično pristojbino pa 25 Din v denarju ali v kolkih. Prošnji priloži krstni list, domovinski list, mravstveno spričevalo občine, da nisi bil kaznovan, potrdilo občine ali sodišča, da smeš razpolagati s svojim premoženjem, spričevala o učni in pomočniški dobi, o prestani pomočniški preizkušnji in o mojstrski preizkušnji. Zadruga v 5 dneh predloži vse zbornici, ta pa poda izjavo v 10 dneh. Nato vse skupaj vloži pri sreskem načelstvu z vlogo, v kateri prosiš, da se ti izda pooblastilo (obrotni list) ali dovolilo (koncesija). Dokler nimaš mojstrske preizkušnje, ne vlagaj prošnje, ker si delaš le nepotrebne stroške. Mojstrske preizkušnje se bodo vršile šele potem, ko pride uredba in bodo pri Zbornici za TOI in okrožnih odborih sestavljene izpraševalne komisije. Teh danes še ni.

D O B A V A

Dobava zastav, praporov, činovnih znakov itd. se bo vršila potem licitacije dne 17. maja 1932 pri ekonomskem oddelku Komande mornarice v Zemunu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani).

Oddaja zgradbe stanovanjske hiše v Ljubljani se bo vršila potem ofertne licitacije dne 20. aprila t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljub-

ljani, pogoji, načrti in proračuni pa pri istem oddelku).

Licitacija za prodajo starega železa, sukna, usnja, vreč itd., ki je bila razpisana od Komande pomorskega arzenala v Titvu za dan 26. aprila t. l., se bo vršila dne 29. aprila t. l.

Dne 7. maja t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu licitacija glede dobave 12.500 parov čevljev. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na
menice in kredite v
tekočem računu vsem
kredita zmožnim ose-
bam in tvrdkam

Za:

**DOM,
OBRT
in
INDUSTRIJO**

DÜRKOPP

ŠIVALNI STROJI

ZALOGA:

**LUDV. BARAGA
LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA 6**

TELEFON 29-80

KREDITNI ZAVOD **ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO**

LJUBLJANA

PREŠERNOVA ULICA 50

(V LASTNEM POSLOPJU)

Brzjavke: Kredit Ljubljana — Telefon števil.: 20-40,
24-57, 25-48; interurban: 27-06, 28-06 — Peterson
international Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.